

ใต้เกษตร

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ฉบับที่ 3 ประจำเดือน ตุลาคม พ.ศ 2563

การผลิตทุเรียนภาคใต้
การจัดการพืชรับมือน้ำท่วม
เตือนภัยเกษตร

นายพิเชษฐ วิริยะพาหะ
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

วารสารฉบับออนไลน์

เกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการผลิตพืชและการให้บริการวิชาการเกษตร
ของหน่วยงาน สวพ.8และหน่วยงานในเครือข่าย กรมวิชาการเกษตร

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	1
แถลงการณ์ก่อนหน้า ปี ๒๐๒๓ ผอ. สวท.๘	2
รู้จักกับฉบับตีพิมพ์วารสารเกษตรศาสตร์ใหม่	3
48 ปีวารสารวารสารเกษตรศาสตร์	4
ข่าวเด่นเกษตรศาสตร์	5
ตารางของข้อมูลที่มีผลต่อวารสาร	7
การจัดการพิมพ์เพื่อปรับปรุงเนื้อหา	8
บุรุษศาสตร์เกษตรศาสตร์	13
เนื้อหาสาระวารสาร	19
กลุ่มงานวารสารศาสตร์ของสวท.และปัจจัยการผลิตราย	21

บทบรรณาธิการ

ใต้เกษตร ฉบับเดือนตุลาคม เริ่มต้นปีงบประมาณใหม่ ปีนี้เป็นปีพิเศษของกรมวิชาการเกษตร เนื่องจาก เราได้อธิบดีคนใหม่ คือ **ท่านพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ** ซึ่งท่านเป็นนักบริหารที่มีฝีมือดี มาเป็นผู้นำพากรมวิชาการเกษตร ให้เป็นหน่วยงานชั้นนำของประเทศต่อไป

1 ตุลาคม ของทุกปีกรมวิชาการเกษตรจะมีกิจกรรมวันก่อตั้งกรม เมื่อสืบประวัติกรมวิชาการเกษตร พบว่ามีรากฐานยาวนาน คือ ใน พ.ศ. 2446 ได้มีการจัดตั้งกรมช่างไหมขึ้นในกระทรวงเกษตรราธิการ ซึ่งถือเป็นการกำเนิดกรมวิชาการเกษตร และได้มีการปรับเปลี่ยนชื่อไปตามยุคสมัย จนพ.ศ. 2515 เปลี่ยนชื่อเป็นกรมวิชาการเกษตร หากนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 กรมจะมีอายุ 48 ปี แต่ถ้านับจากปี พ.ศ. 2446 จะมีอายุ 117 ปี

สำหรับเหตุการณ์ภาคเกษตร พออย่างเดือนพฤศจิกายน ก็เข้าสู่ฤดูน้ำหลากในภาคใต้ ปีนี้ฝนตกสะสมมาทั้งปี ก็เป็นที่คาดคะเนกันว่าปีนี้อาจเกิดน้ำท่วมหนัก ถ้าหากเกิดฝนตกหนักช่วง 2 เดือนสุดท้ายของปี ที่มีฝนตก 500-1,000 มิลลิเมตร แบบที่ตกกันในปีก่อนๆ

ใต้เกษตร ฉบับเดือนนี้ ยังคงมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตรในภาคใต้ โดยที่ผ่านมามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้เป็นอีกหนึ่งพีชเชอร์ธุรกิจที่ได้รับความนิยม ฉบับนี้จึงได้นำเรื่องทุเรียนมาเล่าสู่กันฟัง โดยเสน่ห์ของทุเรียนใต้เป็นการผสมผสานกันระหว่างทุเรียนหมอนทองที่เป็นที่นิยม กับทุเรียนพื้นบ้านที่มีความหลากหลาย เมื่อผสมผสานกับภูมิสังคมใต้ ทำให้ได้อัตลักษณ์การบริโภคที่เฉพาะตัว และอยากบอกว่า ต้องมากินให้ถึงพื้นที่จึงจะได้สัมผัสรสชาติอันครบถ้วน สมบูรณ์ คือ ได้รสชาติทุเรียน ได้ชมภูมิประเทศอันสวยงาม ได้แหล่งใต้ และเห็นแววตาของคนใต้ที่ใจดี ยิ้มแย้มแจ่มใส

ใต้เกษตร ขอส่งความหวังใมายังชาวใต้และพี่น้องทุกๆภาคในช่วงฤดูฝนนี้ หลายพื้นที่ประสบปัญหาน้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก นอกจากได้นำเสนอความรู้ด้านการจัดการพืชเพื่อรับมือน้ำท่วมแล้ว ก็ขอให้รักษาสุขภาพกันดี ๆ นะครับ และเผื่อระวังพืชผล สัตว์เลี้ยง บ่อปลา ไม้ให้เสียหายจากน้ำท่วมด้วยนะครับ

ธัชชาวินท์ สระโณ
ผู้เชี่ยวชาญ สวพ.8

แหล่งกันก่อน

“แหล่งกันก่อน” ฉบับนี้จะมาบอกเล่าทำความเข้าใจกับทุกท่าน ในเรื่องของมาตรการ การถ่ายโอนภารกิจด้านการตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน ของกรมวิชาการเกษตร ที่จะต้องเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ ก่อนอื่นต้องมาทำความเข้าใจกันก่อนว่า **ทำไมต้องถ่ายโอนภารกิจ** ด้วย

ตามหลักการที่ว่า รัฐต้องเปิดโอกาสให้องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐเข้ามาแข่งขันในการให้บริการสาธารณะ พุดง่ายๆคือ สิ่งไหนที่เอกชนทำได้ รัฐไม่ควรทำอยู่เองแบบให้ฟรีหรือมีค่าบริการต่ำกว่าต้นทุนจริง โดยใช้งบประมาณแผ่นดิน ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอ โดยหน่วยงานต่างๆ ต้องมีแผนการถ่ายโอนภารกิจตามกรอบเวลาที่เหมาะสม

ในส่วนการให้**การรับรองแหล่งผลิตพืชของกรมวิชาการเกษตร “การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช” (GAP) และ “การผลิตพืชอินทรีย์” (Organic)** ก็มีแผนการดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจเช่นกัน ซึ่งต่อไปการรับรองดังกล่าว จะเป็นสิ่งที่ต้องมีหน่วยรับรองเอกชนเข้ามาดำเนินการแทน สิ่งที่จะเกิดขึ้นคือ ผู้ขอการตรวจรับรองจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองตามอัตราที่กำหนด แต่เพื่อไม่ให้กระทบต่อเกษตรกรอย่างเฉียบพลัน กรมวิชาการเกษตรซึ่งได้เสนอร่างแผนการถ่ายโอนภารกิจฯ ดังนี้

ระยะที่ 1 จะเริ่มในงบประมาณ 2564 ที่จะมีการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รับทราบกันโดยทั่วไป และมีการขึ้นทะเบียนหน่วยรับรองเอกชน

ระยะที่ 2 ในปีงบประมาณ 2565 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2564 จะงดรับคำขอรับรองแปลงขนาดพื้นที่ 50 ไร่ขึ้นไป และระยะถัดไป ตามปีงบประมาณ 1 ตุลาคม 2565 จะงดรับคำขอรับรองแปลงขนาดพื้นที่ 20 ไร่ขึ้นไป 1 ตุลาคม 2566 จะงดรับคำขอรับรองแปลงขนาดพื้นที่ 10 ไร่ขึ้นไป 1 ตุลาคม 2567 จะงดรับคำขอรับรองแปลงขนาดพื้นที่ 5 ไร่ขึ้นไป และในที่สุด 1 ตุลาคม 2568 ซึ่งเป็นปีงบประมาณ 2569 การถ่ายโอนภารกิจจะสมบูรณ์คืองดรับคำขอรับรองทุกขนาดพื้นที่แปลง

แต่ก็มีข้อยกเว้นที่กรมวิชาการเกษตรยังจะตรวจรับรองให้ได้ต่อไปสำหรับเกษตรกรในโครงการภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงานรัฐ เช่น โครงการแปลงใหญ่ โครงการความร่วมมือระหว่างกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมวิชาการเกษตร (MOU) การรับรองแบบกลุ่มสหกรณ์การเกษตร และกรณีมีหนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐ ในส่วนของการติดตามแปลงที่ได้รับการตรวจรับรองแล้วยังไม่หมดอายุการรับรอง กรมวิชาการเกษตรก็ยังคงดำเนินการให้ตามปกติต่อไปจนกว่าจะหมดอายุการรับรอง

ซึ่งที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าเกษตรกรรายย่อย และเกษตรกรในระบบรวมกลุ่มจะยังไม่ได้รับผลกระทบในช่วงเวลาตามที่กำหนด

นายพิเชษฐ วิริยะพาหะ
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร คนที่ 25

ประวัติการรับราชการในตำแหน่งที่สำคัญของท่านอธิบดี

2553 - 2554 สหกรณ์จังหวัดร้อยเอ็ด กรมส่งเสริมสหกรณ์

2554 - 2557 สหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา กรมส่งเสริมสหกรณ์

2557 - 2558 ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์

2558 - 2560 รองอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

2560 - 2563 อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

1 ตุลาคม 2563 เป็นต้นไป ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

**48 ปี กรมวิชาการ เกษตร
ผลิตผล งานวิจัย สร้างประเทศ ก้าวหน้า
วิชาการ นำเกษตร พัฒนา
ปวงประชา สุขสมบูรณ์ สถาพร**

กรมวิชาการเกษตรได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2515 แต่ก่อนที่จะมาเป็นกรมวิชาการเกษตรในปัจจุบัน หน่วยงานนี้มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน นับย้อนหลังไปเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2446 ได้มีการจัดตั้งกรมช่างไหมขึ้นในกระทรวงเกษตรราธิการซึ่งถือเป็นการกำเนิดกรมวิชาการเกษตร

พ.ศ. 2449 เปลี่ยนชื่อกรมช่างไหม เป็น กรมเพาะปลูก

พ.ศ. 2474 เปลี่ยนชื่อกรมเพาะปลูก เป็น กรมตรวจกสิกรรม

พ.ศ. 2476 เปลี่ยนชื่อกรมตรวจกสิกรรม เป็น กรมเกษตร

พ.ศ. 2478 เปลี่ยนชื่อกรมเกษตร เป็น กรมเกษตรและการประมง

พ.ศ. 2474 แยกกรมเกษตรและการประมง เป็น 2 กรม คือ กรมเกษตร และ กรมการประมง

พ.ศ. 2495 เปลี่ยนชื่อกรมเกษตร เป็น กรมการกสิกรรม

พ.ศ. 2496 ยกฐานะกองการข้าวและการทดลอง ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดของกรมการกสิกรรม จัดตั้งเป็นกรมการข้าว แยกออกมาจาก กรมการกสิกรรม

พ.ศ. 2497 เปลี่ยนชื่อกรมการกสิกรรม เป็น กรมกสิกรรม

พ.ศ. 2515 รวมกรมการข้าว กับ กรมกสิกรรม สถาปนาเป็น กรมวิชาการเกษตร

อำนาจหน้าที่

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการกักพืช กฎหมายว่าด้วยปุ๋ย กฎหมายว่าด้วยพันธุ์พืช กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย กฎหมายว่าด้วยการควบคุมยาง กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพันธุ์พืช และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย และพัฒนา วิชาการเกษตรด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพืช
3. ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ และรับรองมาตรฐานสินค้าพืช และให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องดิน น้ำ ปุ๋ย พืช วัสดุ การเกษตร ผลิตผล และผลิตภัณฑ์พืช การบริการ ส่งออกสินค้าเกษตร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. ให้บริการวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร และ เทคโนโลยีการเกษตรแก่เจ้าหน้าที่ เกษตรกร เอกชน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้ เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข่าวใต้เกษตร

รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น ประจำปี 2563

ปี 2563 เป็นปีที่ 48 ของกรมวิชาการเกษตร ทุกปีจะมีการประกาศรางวัลดีเด่นทั้งงานวิจัย บริการ บริหาร และบุคลากร และเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2563 ที่ผ่านมา ในงานประชุมวิชาการ กรมวิชาการเกษตร ประจำปี 2563 สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 โดย นางสาวนพวรรณ นิลสุวรรณ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ศวพ. สงขลา และคณะ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่น สาขาประยุกต์ เรื่อง “เห็ดเหื่อไม้สายพันธุ์ไทย” ผลงานวิจัยนี้จะนำไปเผยแพร่ให้กับเกษตรกร เพื่อเป็นทางเลือกให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้เสริม อีกทางหนึ่งต่อไป

วันที่ 16-18 กันยายน 2563 งานควบคุมตามพระราชบัญญัติ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา ออกตรวจสอบวัตถุดิบตามนโยบายจำกัดการใช้ โกลโฟเซต และตามแนวทางการจัดการพาราควอต และคลอร์ไพริฟอส ณ แหล่งประกอบกิจการที่จำหน่ายปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ณ อำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย พรบ. วัตถุอันตรายในเรื่องสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ห้ามใช้ และจำกัดการใช้

ข่าวใต้เกษตร

เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2563 เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ร่วมกับเจ้าหน้าที่จากกลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 8 ได้เข้าตรวจติดตามผลการดำเนินงานแปลงขยายผลพื้นที่ของเกษตรกร ในโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร ณ อ.รือเสาะ อ.บาเจาะ อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส และให้คำปรึกษาต่อเกษตรกรในการจัดการพืชตามหลักวิชาการเพื่อยกระดับการผลิตของเกษตรกรต่อไป

ลองกองอินทรีย์ นราธิวาส

กิจกรรม Kick Off เปิดตัวการถ่ายทอดเทคโนโลยีโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตด้านการเกษตรลองกองภาคใต้ชายแดน ภายใต้โครงการตามแผนบูรณาการการพัฒนาพื้นที่ระดับภาคปีงบประมาณ 2563 ณ สวนลองกองต้นแบบ นายเมธี บุญรักษ์ ตำบลสุโหงโกลก อำเภอสุโหงโกลก จังหวัดนราธิวาส

กิจกรรมในครั้งนี้ดำเนินการร่วมกันหลายภาคส่วน มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร จะเกิดประโยชน์ในหลายด้าน โดยเกษตรกรจะได้รับประโยชน์โดยตรงในด้านผลผลิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ซึ่งส่งผลให้สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น ซึ่งคาดหวังว่าเกษตรกรจะนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผลผลิตทางการเกษตรของตนเอง

ด้านนายเมธี บุญรักษ์ เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์แบบปลอดสารพิษ กล่าวว่า “อยากให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรแบบพึ่งตนเองแบบเกษตรอินทรีย์ที่มีความปลอดภัยต่อตนเองและผู้บริโภคซึ่งตลอดระยะเวลาที่ตนมุ่งมั่นกับแนวความคิดนี้ เพื่อพิสูจน์ว่าการทำเกษตรแนวนี้ ดีต่อคนไทยและสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรในเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะการจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูงขึ้น เนื่องจากปัจจุบันคนไทยนิยมสินค้าปลอดสารพิษมากขึ้น”

สำหรับกิจกรรม Kick Off มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมจากงานวิจัยของกรมวิชาการเกษตรมาขยายผลสู่กลุ่มเกษตรกรเครือข่าย สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ตนเอง โดยให้เกษตรกรเรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามฐานการเรียนรู้ จำนวน 5 ฐาน ประกอบด้วยฐานที่1 ไล่เดือนฝอยกำจัดแมลงชนิดผง และสายพันธุ์ไทย ฐานที่2 ปุ๋ยชีวภาพก๊าซอาร์บัสคูล่าไมโครไรซ่าและปุ๋ยชีวภาพจุลินทรีย์ละลายฟอสเฟต ฐานที่3 แหนแดง ฐานที่4 การผลิตลองกองคุณภาพ และฐานที่5 มาตรฐาน GAP และเกษตรอินทรีย์ โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วยเกษตรกรผู้ปลูกลองกองพื้นที่อำเภอสุโหงโกลก และอำเภอสุโหงปาดี จำนวน 50 คน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในสังกัดสำนักงานเกษตรอำเภอสุโหงโกลก และอำเภอสุโหงปาดี

การจัดการพืชเพื่อรับมือกับน้ำท่วม

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในช่วงเดือน ตุลาคม-ต้นเดือนมกราคม ของทุกปีจะเป็นช่วงฤดูมรสุม มีฝนตกชุกในพื้นที่ภาคใต้ โดยสภาพฝนตกหนักจะไล่ช่วงเวลา เริ่มมาจากจังหวัดชุมพร จนไปสิ้นสุดที่จังหวัดนราธิวาส โดยแต่ละปีจะมีความรุนแรงของน้ำท่วมแตกต่างกันไปตามปริมาณฝนตกอันเนื่องมาจากมีพายุพัดเข้ามา ลักษณะการเกิดน้ำท่วมจะมี 3 แบบ คือ

แบบแรก ท่วมแบบน้ำป่าไหลหลาก จะเกิดในบริเวณพื้นที่ริมเชิงเขา จะมีน้ำหลากท่วมอย่างรวดเร็ว 1-2 วัน และหมดไป พืชมักจะเสียหายจากแรงปะทะของกระแสน้ำ

แบบที่สอง เป็นน้ำท่วมขังในที่ลุ่ม มักจะเป็นพื้นที่บริเวณตอนกลางของภาคใต้ จะเกิดจากปริมาณน้ำสะสมทั้งจากน้ำฝน และน้ำป่า ความเสียหายจะเกิดจากระดับน้ำและระยะเวลาของการท่วมขัง

แบบที่สาม เป็นน้ำท่วมขังของพื้นที่ริมฝั่งทะเลหรือชายฝั่งแม่น้ำ ซึ่งจะมีน้ำจากแบบที่สองมาสมทบกับระดับน้ำทะเลหนุนทั้งบริเวณทะเลอ่าวไทย ทะสาบ หรือบริเวณแม่น้ำสายต่างๆ ความเสียหายมากมีมากเนื่องจากน้ำท่วมขังเป็นระยะเวลานาน และระดับน้ำค่อนข้างสูง

คำแนะนำในการจัดการพืชเพื่อป้องกัน บรรเทา และฟื้นฟู จากน้ำท่วม มีดังนี้

1. ความเข้าใจเรื่องสรีระวิทยาพืชกับสภาพน้ำท่วมขัง

1.1 สภาพน้ำขัง ดิน และ พืช เป็นสภาพที่น้ำได้เข้ามาปกคลุมบริเวณพื้นที่ผิวดินโดยแทนที่อากาศไม่ให้ออกไปสู่วิวพื้นดิน และน้ำได้ซึมลงสู่เนื้อดินโดยแทนที่อากาศตามช่องว่างต่างๆของเนื้อดิน มีผลทำให้รากของพืชส่วนใหญ่ไม่สามารถนำอากาศมาใช้หายใจได้

1.2 กลไกของพืชที่ตอบสนองต่อน้ำท่วมขัง ในสภาพปกติส่วนของระบบรากและกิ่งใบของต้นไม้จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยรากจะหายใจเอาออกซิเจนมาเป็นพลังงานเพื่อดูดน้ำและแร่ธาตุส่งไปให้ใบเพื่อทำหน้าที่ผลิตอาหารส่งมาเลี้ยงรากและลำต้นใบให้เจริญเติบโต หากรากเสียหายจากการตัดทำลายหรือน้ำท่วมจนไม่มีอากาศในดิน จะทำให้รากไม่สามารถหายใจและดูดน้ำแร่ธาตุขึ้นไปได้ และก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อาจเกิดความเข้มข้นจนเป็นพิษต่อพืชได้ ส่งผลทำให้ใบไม่สามารถปรุงอาหารได้ ใบดอกผลลำต้นก็จะเหี่ยว หรือ เมื่อทำการตัดกิ่งตัดใบออกไปจำนวนหนึ่งก็จะลดการสร้างอาหารและไม่พอส่งไปเลี้ยงระบบรากทำให้รากส่วนหนึ่งตายไปหรือการเจริญเติบโตลดลง ในสภาพน้ำแช่ขังโดยทั่วไป ออกซิเจนจะหมดไปจากดินในเวลาประมาณ 24 ชั่วโมง ซึ่งส่งผลต่อการอยู่รอดของพืช

1.3 ความทนทานของต้นไม้ต่อน้ำท่วมขัง ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น

1.3.1 ความสามารถในการหายใจแบบไม่ใช้ออกซิเจน (anaerobic aspiration) การสร้างรูเปิด (lenticel formation) สำหรับในการแลกเปลี่ยนก๊าซ ระหว่างภายในและภายนอกลำต้น รูเปิดนี้มีมากอยู่ ณ ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือผิวน้ำที่ท่วมขังขึ้นมาเพียงเล็กน้อย หากต้นไม้สามารถที่จะสร้างรูเปิดนี้ได้เร็วก็จะมีโอกาสอยู่รอดได้สูง

1.3.2 สภาพน้ำที่ท่วมขัง หากเป็นน้ำไหล ต้นไม้มีโอกาสได้รับออกซิเจนที่ละลายมากับน้ำ ทำให้ระบบรากสามารถนำไปใช้ได้จะช่วยลดความเสียหายลงได้ แต่ถ้าเป็นน้ำที่ท่วมขังที่เป็นน้ำนิ่งและเน่า ระดับความสูงของน้ำที่ท่วมขังสูง ท่วมระยะเวลานาน ท่วมขังหลายรอบ และสภาพดินเหนียวจัด จะทำให้เกิดความเสียหายแก่พืชรุนแรงขึ้น

1.3.3 สภาพความสมบูรณ์ของพืช ต้นไม้ที่สะสมอาหารไว้มาก เช่น ไม่มีการติดผลหรือได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดี จะทนสภาพน้ำท่วมได้นานกว่าต้นไม้ที่กำลังให้ผลหรือเคยให้ผลผลิตที่สูงมากมาก่อน หรือต้นที่ทรุดโทรม อ่อนแอ ต้นไม้ที่มีขนาดเล็กกว่าย่อมมีระบบรากที่เล็กกว่า ความทนทานจึงสู้ต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่กว่าหรืออายุมากกว่าไม่ได้

1.3.4 สภาพอากาศ ที่ทำให้ต้นไม้เสียหายมากขึ้นในช่วงน้ำท่วม คืออากาศร้อนจัด และลมแรง

1.4 ชนิดของไม้ผลที่ทนน้ำท่วม แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่อ่อนแอมาก อาจตายภายหลังจากน้ำท่วมขังเพียง 24 ชั่วโมง ได้แก่ มะละกอ จำปาตะ กลุ่มอ่อนแ่ปานกลาง อาจทนอยู่ได้ระหว่าง 3-5 วัน เช่น กล้วย ส้มเขียวหวาน ทุเรียน มะม่วง มะนาว ขนุน และกลุ่มที่ทนทานได้เล็กน้อย อาจสามารถอยู่ได้ระหว่าง 7-15 วัน เช่น ชมพู พุทรา ละมุด มะขาม และมะพร้าว

1.5 อาการของพืชเมื่อประสบกับสภาพน้ำท่วมขัง อาการใบเหลือง ซึ่งมาจากการขาดอาหาร ใบลู่หรือห้อยลง ทิ้งใบ ดอก และผล ซึ่งมาจากการสร้างฮอร์โมนเอทิลีน (ethylene) ในปริมาณที่สูง การทิ้งใบจะเกิดในใบที่มีอายุมากกว่าก่อนใบอ่อน อย่างไรก็ตาม ไม้ผลบางอย่างอาจไม่แสดงอาการทิ้งใบแต่จะยืนต้นตายทั้งที่มีใบอยู่เต็มต้น เช่น มะม่วง

2. การจัดการพืชเพื่อรับมือกับสภาพน้ำท่วมขัง

2.1 ก่อนน้ำท่วมขัง

2.1.1 ป้องกันน้ำท่วมสวนโดยเสริมคันดินรอบนอกให้แข็งแรงและเตรียมการสูบน้ำออก

2.1.2 เก็บเกี่ยวผลผลิต อย่าให้มีผลอยู่ติดกับต้น และตัดแต่งกิ่งให้เหลือใบน้อยลง

2.1.3 ให้น้ำปุ๋ยทางใบที่มีโพแทสเซียมสูง ประมาณ 1-2 ครั้ง

2.2 ขณะที่ถูกน้ำท่วมขังอยู่

2.2.1 หากต้นไม้ยังไม่แสดงอาการทิ้งใบ ให้ทำการเสริมคันดินให้แข็งแรงและเร่งสูบน้ำออกจากพื้นที่สวนให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้

2.2.2 ทาวิธีเติมอากาศ โดยทำให้น้ำที่ท่วมขังมีการเคลื่อนไหว ถ่ายเทหรือหมุนเวียน เช่น ใช้เครื่องอัดอากาศให้ออกซิเจนละลายในน้ำเพิ่มขึ้น ใช้เครื่องพ่นอากาศลงในน้ำ ใช้กังหันตีน้ำ หรือใช้ท่อไม้ไผ่ปักลงไปในดิน

2.3 หลังน้ำลด

2.3.1 เมื่อระดับน้ำลดแล้วแต่ดินยังเปียกหรือหมาดอยู่ ห้ามเดินย่ำผิวดินโดยเด็ดขาด เนื่องจากดินรอบระบบรากยังอึดตัวด้วยน้ำ ระบบรากของต้นไม้ซึ่งได้รับความบอบช้ำมาก่อนแล้วจะได้รับความกระทบกระเทือนมากขึ้นและต้นตายได้โดยง่าย ควรปล่อยทิ้งไว้ประมาณ 2 วัน ให้น้ำดินแห้งก่อน

2.3.2 ในระยะนี้อาจทาวิธีเติมอากาศลงสู่ดิน ก็จะช่วยให้ต้นไม้ผลฟื้นตัวเร็วขึ้น และยังเป็น การช่วยไล่ น้ำที่ยังคงค้างอยู่ในดินให้ระบายออกไปเร็วมากขึ้น

2.3.3 ธาตุไนโตรเจน โพแทสเซียม และโบรอน จะสูญเสียไปมากช่วงน้ำท่วม จึงควรใส่เพิ่มประมาณ 20% ของอัตราปกติ และต้องใส่ปุ๋ยเร่งการสร้างรากใหม่แทนรากเดิมที่เสียหาย โดยให้ใช้ปุ๋ยทางใบ เช่น สูตร 15-10-10, 25-20-20, 21-21-21 หรือจะผสมปุ๋ยกับน้ำตาลทรายขาว 200 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร และสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ฉีดพ่นให้กับต้นไม้ 2-3 ครั้ง ห่างกันประมาณ 3 วัน/ ครั้ง หรือเตรียมปุ๋ยทางใบที่มีส่วนผสมของ น้ำตาลเด็กซ์โตรส 600 กรัม ฮิวมิคแอซิด 20 ซีซี ปุ๋ยเกล็ดสูตร 15-30-15 จำนวน 20 กรัม (1 ซ่อนแ่ง=15 กรัม) น้ำ 20 ลิตร ควรเติมสารจับใบลงไปเล็กน้อย และใส่สารป้องกันกำจัดโรคและแมลง ตามความจำเป็น พ่นสัก 2 - 3 ครั้ง

2.3.4 เมื่อดินแห้ง เอาดินหรือทรายออกจากโคนต้นพืช ตัดแต่งกิ่งปัดผล เพื่อลดการคายน้ำของพืชและเร่งให้พืชแตกใบใหม่เร็วขึ้น พรวนดินเพื่อเพิ่มออกซิเจนให้แก่รากพืช ทำให้รากพืชแตกใหม่ได้ดีขึ้น หากพบว่ามี การผลิบ่ออ่อนขึ้นมาใหม่และสามารถอยู่จนกระทั่งใบเปสลาด แสดงผลว่า ระบบรากสามารถทำงานได้ตามปกติแล้ว

2.3.5 ในพืชที่มีปัญหาของโรครากเน่า และโคนเน่า ที่เกิดจากเชื้อรา หลังจากน้ำลดแล้วหากพืชยังมีชีวิตอยู่ ให้ราดโคนต้นพืช หรือทาด้วยสารเคมีกันรา เช่น เมตาแลคซิล หรือ ฟอสเอทิล-อลูมิเนียม (อาลิเอท) (กรณีเกิดแผลที่โคนต้นพืชจะฉากเนื้อเยื่อพืชที่เสียออกแล้วทาด้วยสารเคมี) โดยสารเคมีดังกล่าวจะใช้กับอาการรากเน่า และโคนเน่าที่เกิดจากเชื้อราฟิเทียม (Pythium spp.) หรือไฟทอปธอรา (Phytophthora spp.) สำหรับโรครากเน่าและโคนเน่าที่เกิดจากเชื้อราชนิดอื่นๆ เช่น เชื้อราฟิวซาริแยม (Fusarium spp.) ไรซ็อกโทเนีย (Rhizoctonia spp.) หรือสเคลอโรเทียม(Sclerotium spp.) ให้ราดโคนต้นด้วยสารเคมีฟิซีเอ็นบี หรือ เทอร์ราคลอร์ นอกจากนี้อาจมีการปรับปรุงสภาพของดินไม่ให้เหมาะสมต่อการเกิดโรค โดยการโรยปูนขาวหรือโดโลไมท์ เพื่อให้ดินมีสภาพเป็นด่างเพียงเล็กน้อย

2.4 การปลูกพืชหลังประสบอุทกภัย

ควรทำหลังจากที่ดินเริ่มแห้ง ควรใช้เครื่องมือขนาดเล็กกันดินอัดแน่น ก่อนปลูกพืช หากดินแห้งพอที่จะจะได้ ควรไถดินตากแดดสัก 2-3 วันก่อน หากไถไม่ได้ ก็ใช้วิธีขุดหลุมปลูกให้ได้ขนาดพอเหมาะตามชนิดของพืช แล้วผสมปุ๋ยคอก และปูนขาวเล็กน้อยรองกันหลุมเพื่อปรับปรุงดิน หากเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องโรครากเน่า และโคนเน่า ควรราดหรือโรยกันหลุมด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราในดิน เช่น เมตาแลคซิลฟอสเอทิล - อลูมิเนียม หรือพีซีเอ็นบี เทอร์ราคลอร์ แล้วแต่ชนิดของเชื้อสาเหตุ หรือจะใช้วิธีจุ่มรากของกล้าพืชในสารเคมีดังกล่าวก่อนจะปลูกก็ได้ หลังปลูกพืช ควรมีการใส่ปุ๋ยเคมี หรือปุ๋ยคอกเป็นระยะๆ เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืชมีการปฏิบัติดูแลรักษาต้นพืช และการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ตามคำแนะนำสำหรับพืชแต่ละชนิด

ติดต่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมได้ที่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

โทรศัพท์ 074 445 905-7

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. มปป. วิธีฟื้นฟูไม้ผลและปลูกไม้ผลหลังน้ำท่วม. สืบค้นจาก : http://www.doa.go.th/pibai/pibai/n13/v_10-nov/rai.html วันที่ 27 พฤศจิกายน 2558
- ดวงจันทร์ เกรียงสุวรรณ. 2542. การดูแลต้นไม้ในช่วงฝนตกหนักน้ำท่วม ตอนที่ 2 บทความวิทยุรายการสาระความรู้ทางการเกษตร ประจำวันจันทร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2542. สืบค้นจาก : http://natres.psu.ac.th/radio/radio_article/radio42-43/42-430007.htm วันที่ 27 พฤศจิกายน 2558
- ทวีศักดิ์ ชัยเรืองยศ. 2554. การจัดการดินและน้ำ หลังน้ำท่วม ในสวนผลไม้และพื้นที่นาข้าว. มติชนออนไลน์ วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2554. สืบค้นจาก : http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1323775274 วันที่ 27 พฤศจิกายน 2558
- รวี เสธฐภักดี. มปป. ต้นไม้ผลในสภาวะถูกน้ำท่วมขังและแนวทางการแก้ไข. ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สืบค้นจาก : <http://web.ku.ac.th/nk40/ravee.htm> วันที่ 27 พฤศจิกายน 2558
- Jerry Lovatt .2013. Managing horticulture crop recovery after floods and waterlogged soil. The State of Queensland, Department of Agriculture, Fisheries and Forestry. available on : https://www.daf.qld.gov.au/data/assets/pdf_file/0005/60971/fac:sheet-horticulture-crop-recovery.pdf 27 November 2015
- Steve Butzen. n.d. Flooding Impact on Crops, Agronomy Information Manager. available on : <https://www.pioneer.com/home/site/us/agronomy/crop-management/adverse-weather-disease/flood-impact/> 27 November 2015

ทุเรียนชายแดนใต้

ขยายตัวรับอนาคตที่สดใส

หมอนทองแช่แข็ง

พวงมณีแช่แข็ง

มูชานคิง แช่แข็ง

เสน่ห์ทุเรียนไทยหอมหวาน

ชวนให้ชาวเบตงและอีกหลายพื้นที่ขยายการปลูกเพิ่มขึ้น โดยเห็นการเปลี่ยนแปลงบนควนเขาเป็นสวนทุเรียนกันมากขึ้น สำหรับเบตงมีจุดแข็งคือ ทุเรียนเมืองในหมอก มีแหล่งน้ำจากธรรมชาติ สถานการณ์แบบนี้ จะส่งเมืองเบตงให้เป็นแหล่งทุเรียนดีที่มีคุณภาพ สิ่งประทับใจมากและผมเห็นด้วยอย่างยิ่งคือ การมีจุดยืนของการผลิตทุเรียนผลสุกและต้นกล้าคุณภาพ บนเอกลักษณ์แบรนด์ความเป็นทุเรียนเบตง ที่ไม่เหมือนจังหวัดอื่นๆ

ทุเรียนแต่ละที่จะอร่อยต่างกันด้วย 1)สายพันธุ์ 2)การบำรุงรักษา 3)สภาพแวดล้อมภูมิประเทศ และ 4)จิตวิญญาณของคนทำทุเรียนดี ซึ่งเบตงมี 4 อย่างนี้โดดเด่นมากที่พร้อมที่จะแสดงให้เห็นว่า **"ทุเรียนเบตงเชื่อถือได้"** และ ณ เวลานี้เบตงพร้อมมากที่จะรับนักชิมนักเที่ยว

"Sky on เบิกฟ้า นำพาโชคลาภให้เพิ่มพูนทวี" เป็นลัษทุเรียนเบตง ที่ดำเนินธุรกิจด้วยมิตรไมตรี

"ชาวสวนเขาชนมาแล้วต้องรับซื้อจะปฏิเสธเขาได้อย่างไร จะสวย จะใหญ่จะเล็ก จะเป็นรู จะหนอนเจาะ ก็ซื้อ ขอเพียงอย่างเดียว ไม่เอาทุเรียนอ่อน" ลัษอธิบายเพิ่มเติมว่า ตลาดทุเรียนยังไปได้ไกล แต่อนาคตก็มีความเสี่ยง คือถ้าทุเรียนเวียดนามตีตลาดจีนได้ หรือ พ่อค้าไทยทำเสียชื่อเสียงเอง สิ่งीलัษอยากได้มากคือการอำนวยความสะดวกทางการขนส่งไปท่าเรือที่ตอนนี้ต้องวิ่งไปแหลมตะบัก ถ้ามีเรือที่ท่าเรือสงขลาได้ธุรกิจจะดีขึ้นมาก ถือเป็นกลไกหนึ่งที่ช่วยยกเศรษฐกิจชายแดนใต้ให้มั่นคง

สำหรับการส่งออกทางด่านเบตง ประตูไทย-มาเลเซียได้สูงสุดแดนสยาม ด้านตรวจพืชเบตง ยะลา รายงานว่า ปี2562 มีสินค้าเกษตรส่งออกมูลค่า 766.4 ล้านบาท เป็นยางราวๆ 540 ล้านบาท เป็นทุเรียน 1,304 ใบอนุญาต ปริมาณ 4,864 ตัน มูลค่า 118 ล้านบาท มังคุด 152 ตัน มูลค่า 2.1 ล้านบาท

เทคโนโลยีการผลิตทุเรียน

กลุ่มวิชาการ สวพ.๘

ในการปลูกทุเรียนให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ มีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลประกอบการจัดการโดยแบ่งเป็นระยะต่างๆ ดังนี้

1. ระยะเตรียมการหลังการเก็บเกี่ยว

ในระยะนี้ควรมีการตัดแต่งกิ่งแห้ง/เป็นโรค/กิ่งกระโดง เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ตรวจสอบระบบน้ำให้พร้อมใช้งาน รวมทั้งสำรวจต้นที่เป็นโรคหากพบให้รีบดำเนินการจัดการทันที อาจใส่ปุ๋ยคอก อัตรา 5-10 กิโลกรัม/ต้น และ/หรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 1-2 กิโลกรัม/ต้น ควรให้น้ำในปริมาณ 150 ลิตร/ต้น/วัน

2. ระยะสร้างใบชุดที่ 1 และ 2

ควรตัดหญ้าก่อนหว่านปุ๋ยทางดิน และให้สารป้องกันโรคและแมลงในระยะที่มีการแตกใบอ่อน รวมทั้งให้ปุ๋ยทางใบเพิ่มเติมในระยะใบคลี่/ใบเพสลาด โดยใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 อัตรา 2-3 กิโลกรัม/ต้น ควรให้น้ำในปริมาณ 150 ลิตร/ต้น/วัน สำหรับการพ่นอาหารเสริม ระยะแตกใบอ่อน พ่นด้วยสาหร่าย+สารป้องกันกำจัดแมลง+สารป้องกันกำจัดเชื้อรา+สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร ส่วนระยะใบคลี่/ใบเพสลาด พ่นด้วยปุ๋ยเกล็ดสูตร 21-21-21 อัตรา 1 กิโลกรัม ธาตุอาหารรอง-เสริม (Ca B) 200 มิลลิลิตร ธาตุอาหารรอง-เสริม (Mg Zn) 200 มิลลิลิตร สารป้องกันกำจัดแมลง+สารป้องกันกำจัดเชื้อรา+สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร

3. ระยะสร้างใบชุดที่ 3

ควรให้สารป้องกันโรคและแมลงในระยะที่มีการแตกใบอ่อน รวมทั้งมีการให้ปุ๋ยทางใบเพิ่มเติมในระยะใบคลี่/ใบเพสลาด ควรตัดกิ่งแขนงบริเวณท้องกิ่งเพื่อเตรียมความพร้อมต้นก่อนการออกดอก ควรใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 อัตรา 2-3 กิโลกรัม/ต้น ให้น้ำในปริมาณ 150 ลิตร/ต้น/วัน สำหรับการพ่นอาหารเสริมระยะแตกใบอ่อน พ่นด้วยสาหร่าย+สารป้องกันกำจัดแมลง+สารป้องกันกำจัดเชื้อรา+สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร ส่วนระยะใบคลี่/ใบเพสลาด พ่นด้วยปุ๋ยเกล็ดสูตร 10-52-7 หรือ 6-32-35 อัตรา 1 กิโลกรัม ธาตุอาหารรอง-เสริม (Ca B) 200 มิลลิลิตร ธาตุอาหารรอง+ฟอสฟอรัส 300 มิลลิลิตร สารป้องกันกำจัดแมลง สารป้องกันกำจัดเชื้อรา สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร

ปฏิทินการออกดอกติดผลของทุเรียนในภาคใต้ตอนล่าง

ระยะแตกใบอ่อน ออกดอก และติดผลของทุเรียน

4. ระยะชักนำการออกดอก

ควรตัดแต่งกิ่งแขนงภายในทรงพุ่มออก และหยุดให้น้ำเพื่อให้ต้นได้รับการกระทบแล้งต่อเนื่อง 10-14 วัน เมื่อต้นทุเรียนเข้าสู่สภาวะเครียด ต้องให้น้ำเพื่อกระตุ้นการออกดอก ปริมาณ 300-400 ลิตร เป็นเวลา 1 ชั่วโมง แล้วงดน้ำต่อ 4-5 วัน เพื่อสังเกตการณ์ออกดอกใต้ท้องกิ่ง สำหรับอาหารเสริมที่เหมาะสมในระยะนี้ ได้แก่ ปุ๋ยเกล็ดสูตร 13-0-46 อัตรา 1 กิโลกรัม สำหรับ 300 มิลลิลิตร ธาตุอาหารรองเสริม สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร /น้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นบริเวณใต้ท้องกิ่งเมื่อเห็นดอกประมาณ 5%

5. ระยะดอก

หลังจากดอกทุเรียนเข้าสู่ระยะเหี่ยวติดดินหนู ค่อยๆเพิ่มปริมาณน้ำขึ้นในอัตรา 100 ลิตร/ต้น/วัน เป็นเวลา 10 นาที และเมื่อเข้าสู่ระยะกระดุมมะเขือพวงจนถึงดอกบาน ควรฉีดพ่นสารป้องกันโรคและแมลง (เพอร์โฟ นอนเจาดอก) อย่างน้อย 2 ครั้ง และให้น้ำ 150 ลิตร/ต้น/วัน เป็นเวลา 15 นาที และฉีดพ่นปุ๋ยเกล็ดสูตร 10-52-7 อัตรา 200 กรัม ธาตุอาหารรองเสริม (Ca B) อัตรา 200 กรัม อโทนิค อัตรา 50 มิลลิลิตร + สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร สำหรับในระยะหัวกำไร ควรน้ำ 100 ลิตร/ต้น/วัน เวลา 10 นาที และฉีดพ่นปุ๋ยเกล็ดสูตร 10-52-7 อัตรา 200 กรัม ธาตุอาหารรองเสริม (Ca B) อัตรา 200 กรัม อโทนิค อัตรา 50 มิลลิลิตร + สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร และลดปริมาณการให้น้ำก่อนดอกบาน 4-7 วัน

6. ระยะดอกบาน

ควรช่วยผสมเกสรด้วยวิธีการปิดดอก ในช่วงเวลา 19.00-21.00 น. และจดบันทึกวันดอกบาน เพื่อกำหนดปฏิทินในการดูแลในแต่ละระยะและวางแผนในการเก็บเกี่ยว ห้ามฉีดพ่นสารเคมี/สารชีวภัณฑ์ทุกชนิด

7. ระยะ 10 วันหลังดอกบาน

ควรฉีดพ่นสารป้องกันโรคและแมลง และค่อยๆเพิ่มปริมาณการให้น้ำ ไม่ควรให้น้ำมากจนเกินไปจะทำให้ผลทุเรียนร่วงได้ ระยะนี้ควรให้ปุ๋ยเคมีสูตร 8-24-24 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น และให้น้ำในปริมาณ 100 ลิตร/ต้น/วัน ร่วมกับการพ่นอาหารเสริม เช่น ปุ๋ยเกล็ด 10-52-7 อัตรา 200 กรัม+ธาตุอาหารรองเสริม (Ca B) อัตรา 200 กรัม+อโทนิค อัตรา 50 มิลลิลิตร+สารจับใบ อัตรา 50 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร

8. ระยะ 4-5 สัปดาห์หลังดอกบาน (ระยะไซ่ไก่)

ให้ตัดแต่งผลทุเรียนที่ไม่สมบูรณ์และอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมออก (คงเหลือไว้ 2-3 เท่าของจำนวนที่ต้องการไว้ผล) การใส่ปุ๋ยบำรุงผลอาจใส่ครั้งเดียว หรือแบ่งใส่ 2 ครั้งห่างกัน 7 วัน โดยใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 12-11-18 หรือ 12-12-24 และ 15-15-15 อัตรา 1.5+0.5 กิโลกรัม/ต้น ร่วมกับการฉีดพ่นอาหารเสริมและสารป้องกันกำจัดโรคและแมลง (หนอนเจาเมล็ด) และควรให้น้ำ 200 ลิตร/ต้น/วัน

9. ระยะ 5-8 สัปดาห์หลังดอกบาน (ระยะกระป๋องนม)

ให้ตัดแต่งผลทุเรียนที่ไม่สมบูรณ์ออก โดยผลเดียว ควรให้มีระยะระหว่างผล 30-50 เซนติเมตร ส่วนผลกลุ่มๆละ 2-4 ผล ห่างกันกลุ่มละ 1-2 เมตร ปลิดผลทุเรียนรุ่นที่มีผลผลิตน้อยกว่าออก และโยงกิ่งให้มีความมั่นคง แข็งแรง ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอปริมาณ 250 ลิตร/ต้น/วัน การใส่ปุ๋ยบำรุงผล อาจใส่เพียงครั้งเดียวหรือแบ่งใส่ 2 ครั้งห่างกัน 7 วัน โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 12-11-18 อัตรา 1.5-2.0 กิโลกรัม/ต้น นอกจากนี้ ควรพ่นอาหารเสริมและสารป้องกันโรคและแมลง เช่น ปุ๋ยน้ำตาลทางด่วน อัตรา 200 มิลลิลิตร ปุ๋ยเกล็ด 12-27-23 อัตรา 500 กรัม ธาตุอาหารรอง-เสริม (Ca B) อัตรา 200 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร โดยฉีดพ่นเดือนละ 2 ครั้งให้ทั่วทรงพุ่มจนถึงก่อนเก็บเกี่ยว 20-30 วัน

10. ระยะ 8-10 สัปดาห์หลังดอกบาน (ระยะขยายพุ่ม)

ควรตัดแต่งผลทุเรียนที่ไม่สมบูรณ์ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 12-3-36 หรือ 15-15-15 อัตรา 1.5-2.0 กิโลกรัม/ต้น เพื่อบำรุงผล โดยอาจใส่ครั้งเดียวหรือแบ่งใส่ 2 ครั้งห่างกัน 7 วัน ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอในปริมาณ 300 ลิตร/ต้น/วัน ร่วมกับการฉีดพ่นอาหารเสริมและสารป้องกันกำจัดโรคและแมลง (หนอนเจาะเมล็ด) เช่น ปุ๋ยน้ำตาลทางด่วน อัตรา 200 มิลลิลิตร ปุ๋ยเกล็ด 12-27-23 อัตรา 500 กรัม ธาตุอาหารรอง-เสริม (Ca B) อัตรา 200 มิลลิลิตร/น้ำ 200 ลิตร โดยฉีดพ่นเดือนละ 2 ครั้งให้ทั่วทรงพุ่มจนถึงก่อนเก็บเกี่ยว 20-30 วัน

11. ระยะ 10-12 สัปดาห์หลังดอกบาน (ระยะเริ่มสุกแก่)

ระยะนี้ยังคงให้น้ำ 150 ลิตร/ต้น/วัน และช่วง 3-4 วันก่อนเก็บเกี่ยวควรงดให้น้ำ พร้อมทั้งทำการตรวจสอบเปอร์เซ็นต์ความแก่ของทุเรียน เนื่องด้วยระยะนี้มีผลต่อคุณภาพและราคาของทุเรียน จึงควรตัดทุเรียนที่มีความแก่ประมาณ 75 % หรือวัดแบ่งได้ 32 % โดยขณะเก็บเกี่ยวห้ามวางทุเรียนกับพื้นดินเด็ดขาด ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งคือห้ามฉีดพ่นสารเคมี/สารชีวภัณฑ์ทุกชนิด

peas

asparagus

cauliflower

caulifl

celery

การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

1. สังเกตก้านผล ก้านผลจะแข็งและมีสีเข้มขึ้น ก้านผลบริเวณปากปลิงจะบวมโตเห็นรอยต่อชัดเจน
2. สังเกตหนาม ปลายหนามแห้งมีสีน้ำตาลเข้ม เปราะและหักง่าย หนามเป็นสีเข้ม ร่องหนามห่าง
3. สังเกตรอยแยกระหว่างพู ผลทุเรียนที่แก่จัดจะสังเกตเห็นรอยแยกบนพูได้อย่างชัดเจน
4. การชิมปลิง เมื่อตัดขั้วผลหรือปลิงออกจะพบน้ำใสเมื่อใช้ลิ้นแตะชิมดูจะมีรสหวาน
5. การเคาะเปลือกหรือกรีดหนาม เมื่อเคาะเปลือกผลทุเรียนที่แก่จัดจะมีเสียงดังหลวมๆ
6. การปล่อยให้ทุเรียนร่วง
7. การนับอายุ โดยนับอายุผลเป็นจำนวนวันหลังดอก จะแตกต่างกันเล็กน้อยในแต่ละปีและในแต่ละท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ

ระยะใบ

แตกใบ
อ่อน

หางปลา-
ใบคลี่

ใบ
เพสลาด
อ่อน

ใบ
เพสลาด

ใบแก่

ระยะดอก

ไขปลา

ดาปู

เหยียด
ดินหนู

มะเขือ
พวง

หัวกำไล

ดอก
ขาว

ระยะผล

ดอก
บาน

หางแย้

ไขไก่

กระป๋อง
นม

ผล
90 วัน

ผล
120 วัน

เชื้อราภัยเกษตร

พริก

ปัญหาควรรวัง

โรครากเน่าและโคนเน่า (เชื้อรา *Sclerotium rolfsii*)

ลักษณะอาการ

พริกแสดงอาการเหี่ยวอย่างรวดเร็ว บางครั้งพบใบที่อยู่ด้านล่างเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หากอาการรุนแรงพริกจะยืนต้นตาย บริเวณโคนต้นพบเส้นใยของเชื้อราสาเหตุโรค มีลักษณะหยาบสีขาว ต่อมาเส้นใยของเชื้อ จะรวมตัวเป็นเม็ดเล็กๆสีขาว จากนั้นเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มจนเกือบดำคล้ายเมล็ดผักกาด จึงมักเรียกว่า “ราเม็ดผักกาด” โรคนี้พบได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของพริก

แนวทางป้องกันแก้ไข

1. การเตรียมแปลงปลูก : ควรไถพลิกดินตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อสาเหตุโรคที่อยู่ในดินเนื่องจากเชื้อสามารถอยู่ในดินได้นาน
2. ก่อนปลูกให้ปรับสภาพดินด้วยปูนขาวหรือโดโลไมท์
3. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี

4. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม และทำค้างหรือซิงเชือกช่วยเมื่อต้นพริกล้มหรือเลื้อยปรกดิน เพื่อให้โคนต้นโปร่งแสงแดดส่องถึง ส่งผลให้ลดการเจริญเติบโตของเชื้อสาเหตุโรคเนื่องจากความชื้นลดลง

5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรคให้ถอนและขุดดินบริเวณที่พบไปทำลาย นอกแปลงปลูก และใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์บอกซิน 75 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลโคลพอส-เมทิล 50 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล 24 เปอร์เซ็นต์ อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล + คิวโนโตซีน (6 เปอร์เซ็นต์ + 24 เปอร์เซ็นต์ อีซี) อัตรา 30-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร รดดินในหลุมเพื่อป้องกันเชื้อสาเหตุโรคแพร่ไปยังต้นหรือแปลงข้างเคียง โดยรดทุก 5 วันอย่างน้อย 2 ครั้ง

6. หลังจากเก็บเกี่ยวพริกแต่ละรุ่น ควรกำจัดเศษซากพืชและวัชพืชในแปลงให้หมด เพื่อป้องกันการสะสมของเชื้อก่อโรค

7. ควรทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตรทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค

เตือนภัยเกษตรกร

มะพร้าว

ปัญหาควรรระวัง :

แมลงค้ำหนามมะพร้าวทำลายใบ

ลักษณะอาการ :

แมลงค้ำหนามทำลายส่วนใบของมะพร้าวโดยทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยอาศัยอยู่ในใบอ่อนที่ยังไม่คลี่ของมะพร้าวและแทะกินผิวใบ ใบมะพร้าวที่ถูกทำลายเมื่อใบคลี่กางออกจะมีสีน้ำตาลอ่อน หากถูกทำลายติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้ยอดของมะพร้าวมีสีน้ำตาล และเมื่อมองระยะไกลจะเห็นเป็นสีขาวโพลน หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “มะพร้าวหัวหงอก”

แนวทางป้องกันแก้ไข

1. **วิธีเขตกรรมและวิธีกล :** ไม่ควรเคลื่อนย้ายต้นมะพร้าวมาจากแหล่งที่มีการระบาด
2. **การใช้ชีววิธี :** การใช้แตนเบียนที่เฉพาะเจาะจงกับแมลงค้ำหนาม เช่น ตันเบียนอะซีโคเดส ฮิสไพนารัม (*Asecodes hispinarum*) มาเลี้ยงขยายเพิ่มปริมาณ และปล่อยทำลายหนอนค้ำหนามมะพร้าว

3. การใช้สารเคมี :

3.1 กรณีมะพร้าวสูงกว่า 12 เมตร ให้ฉีดสารเข้าต้นด้วยอีมาแมกดินเบนโซเอต 1.92 เปอร์เซ็นต์ อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อต้น โดยห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวกะทิ

3.2 กรณีมะพร้าวต้นเล็ก ให้ใช้สารอิมิดาคลอพริด 70 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 1 กรัม หรือ ไทอะมีทอกแซม 25 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 1 กรัม หรือ ไดโนทีฟูแรน 10 เปอร์เซ็นต์ ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 1 กรัม ละลายน้ำ 1 ลิตรต่อต้น ระบาดบริเวณยอดและรอบคอกมะพร้าวหรือการใช้สารคาร์แทปไฮโดรคลอไรด์ 4 เปอร์เซ็นต์ จีอาร์ ใส่ถุงผ้าที่ตัดแปลงคล้ายถุงชาอัตรา 30 กรัมต่อต้น มีประสิทธิภาพป้องกันกำจัดแมลงค้ำหนามมะพร้าวได้นานประมาณ 1 เดือน

แนะนำหน่วยงาน

กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต

นางสรวิญา ช่วงทิหม์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต

อัตรากำลัง

- ชำนาญการ 5 คน
- พนักงานราชการ 18 คน

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

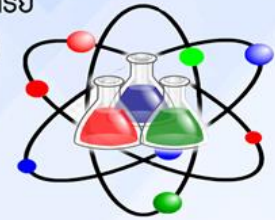
- ศึกษา และพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต
- ให้คำปรึกษาประสานงานและร่วมดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิจัยกับหน่วยงาน ภายใน และภายนอกสำนัก
- ให้บริการวิเคราะห์ ทดสอบ ตรวจสอบ และรับรองดิน น้ำ พืช ปุ๋ย สารเคมีการเกษตร ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์พืช และมาตรฐานสินค้าเกษตร ในพื้นที่รับผิดชอบ

074 445905 - 6

ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ทดสอบประกอบด้วย 3 ฝ่ายงาน

1. ห้องปฏิบัติการฝ่ายวิเคราะห์ตรวจสอบรับรองปัจจัยการผลิตทางการเกษตร แบ่งเป็น
 - 1.1 วิเคราะห์ดิน จำนวน 15 รายการ
 - 1.2 วิเคราะห์พืช จำนวน 11 รายการ
 - 1.3 วิเคราะห์น้ำ จำนวน 8 รายการ
 - 1.4 วิเคราะห์ปุ๋ยเคมี จำนวน 7 รายการ
 - 1.5 วิเคราะห์ปุ๋ยอินทรีย์เคมี จำนวน 8 รายการ
 - 1.6 วิเคราะห์ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน 13 รายการ
2. ห้องปฏิบัติการฝ่ายวิเคราะห์ตรวจสอบรับรองสารพิษตกค้างและวัตถุอันตรายทางการเกษตร แบ่งเป็น 2 งานวิเคราะห์ ได้แก่
 - 2.1 วิเคราะห์สารพิษตกค้างในพืช ดิน และน้ำทางการเกษตร จำนวน 215 ชนิดสาร
 - 2.2 วิเคราะห์วัตถุอันตรายทางการเกษตร (เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์ในสารเคมีทางการเกษตร) จำนวน 29 ชนิดสาร
3. ห้องปฏิบัติการฝ่ายวิเคราะห์ตรวจสอบรับรองจุลินทรีย์
 - 3.1 วิเคราะห์จุลินทรีย์ จำนวน 2 รายการ
 - 3.2 วิเคราะห์สารพิษจากเชื้อรา
 - 3.3 วิเคราะห์สารชีวเคมีและชีวโมเลกุลในพืช (รองรับงานวิจัย เช่น ชนิดของจุลินทรีย์ ปริมาณไนโตรเจน ปริมาณน้ำตาลรีดิวซ์ ปริมาณโปรตีน ปริมาณคาร์โบไฮเดรต ฯลฯ)

การยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการเข้าสู่มาตรฐานระดับสากล

ห้องปฏิบัติการกลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของระบบคุณภาพจึงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาห้องปฏิบัติการให้มีการปรับปรุง พัฒนาศักยภาพสู่ระบบสากลอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำระบบคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน /117025 มีการดำเนินการให้บริการวิเคราะห์และทดสอบอย่างมืออาชีพที่ดี ด้วยวิธีการที่เป็นมาตรฐานสากลเป็นไปตามกฎหมาย เป็นที่ยอมรับ เน้นให้ได้ผลการทดสอบที่ถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ มีการดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลของลูกค้าเป็นความลับ จัดการบริการให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจอย่างต่อเนื่อง บริหารงานอย่างเป็นกลาง และบุคลากรของห้องปฏิบัติการจะต้องหลีกเลี่ยงในกิจกรรมใดๆที่อาจมีผลต่อความไม่เป็นกลางของห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้ เกษตรกรผู้ปลูกพืชในภาคใต้ตอนล่างได้รับปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ห้องปฏิบัติการกลุ่มพัฒนาได้รับการรับรองมาตรฐาน /117025 : 2005 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2556 หมายเลขการรับรอง 0101 จากหน่วยรับรองคือกรมวิทยาศาสตร์บริการ และได้รักษามาตรฐานมาอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันได้รับการรับรอง มาตรฐาน/17025 : 2017 ซึ่งเป็นเวอร์ชันล่าสุดในระดับสากล

เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2563 โดยมีหมายเลขการรับรองเดิม ซึ่งขอช่วยการรับรองครอบคลุมการทดสอบปุ๋ยเคมี ใน 3 รายการ ได้แก่ ไนโตรเจนทั้งหมด ฟอสฟอรัสทั้งหมด และโพแทสเซียมที่ละลายน้ำ ในการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการให้ได้มาตรฐานในระดับสากลนั้น ต้องใช้ทรัพยากรที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นกำลังคน งบประมาณ เครื่องมือที่ได้มาตรฐานผ่านการสอบเทียบ การบริหารจัดการที่ดี การสนับสนุนจากองค์กร และที่สำคัญที่สุดคือ ทีมงานคุณภาพ จึงทำให้กลุ่มพัฒนาสามารถบรรลุเป้าหมายในการยกระดับห้องปฏิบัติการจนกระทั่งได้รับการรับรองและมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาเพิ่มขอช่วยการรับรองในรายการอื่นๆต่อไปในอนาคต

บรรณาธิการ

รัชชานันท์ สรุงโณ
สวพ.8 สงขลา

ประธานงาน คบแก้ว

หุชชัย คบแก้ว
ศวพ.สงขลา

ศิวาท พันธ์มณี
สวพ.8 สงขลา

อินทรวีร์ พันธุ์โชค
สวพ.8 สงขลา

ศิลปกรรมรูปเล่ม

อธิพงษ์ สุกการ
ศวพ.พัทลุง

ชานนท์ เจ็นเนฮา
ศวพ.สตูล

เรียบเรียง

สาวีตรี เขมวงศ์
สวพ.8 สงขลา

อาอี๊ยะ ละไบจี
ศวพ.สตูล

เขมม์การ์ โชมพัตร์
สวพ.8 สงขลา

ปฐุม คบแก้ว
สวพ.8 สงขลา

คณะที่ปรึกษา

- จิระ สุวรรณประเสริฐ ผอ.สวพ.8
- พิทักษ์ พรหมเทพ ผอ.ศวพ.นราธิวาส
- โนรี อีสมะแอ ผอ.ศวพ.ปัตตานี
- บุญนิตา มังคมนตรี ผอ.ศวพ.สงขลา
- เฟื่อง กุ่นซึ้ง ผอ.ศวพ.รือเสาะ
- นันทิการ์ เสนอแก้ว ผอ.ศวพ.พัทลุง
- ไพศอล หะยีสง่าและ ผอ.ศวพ.ยะลา
- ชนินทร์ ศิริขันธ์ตยกุล ผอ.ศวพ.สตูล
- สุคนธ์ วงศ์ชนะ ผอ.ศวพ.ตรัง
- จิตรา อินกตุ ผอ.กลุ่มประสานและบริหารนโยบาย
- ศิริกุล โกกัษตา ผอ.กลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี
- อภิญญา สุราวุธ ผอ.กลุ่มวิชาการ
- วิจิตร เพชรเล็ก ผอ.กลุ่มจัดการพื้นที่
- สรัญญา ช่วงงพิมพ์ ผอ.กลุ่มพัฒนาการตรวจสอบพืช
และปัจจัยการผลิต
- เพ็ญทิพย์ ณ พัทลุง รักษาการในตำแหน่ง
ผอ.กลุ่มควบคุมตามพระราชบัญญัติ

คณะทำงานประชาสัมพันธ์

- พัชร์ย ฮกอิน
- รัตนา ข้วแก้ว
- สุรพงษ์ ศรีเพ็ญ
- ณัฐฐา อสงแก้ว
- สายใหม่ นพรัตน์
- ปิยนฎา หงส์อาจ
- สุธาสินี อสงมณี
- ชญาพร เทพดนตรี
- เยาวลักษณ์ อสงแก้ว
- วรรณวิสาข์ ประวรรณ